

KristenDemokraternes undervisnings- og uddannelsesprogram

P2020-03 Undervisnings- og uddannelsesprogram		
Historik		
Forslagsstiller/ Udvalg		Vedtaget/forkastet
PGU	Undervisnings og Uddannelses udvalget	
	2019-08-08	Sendt til HB
Hovedbestyrelsen	2019-08-29	Vedtaget

Indledning

KD's undervisnings- og uddannelsespolitik tager afsæt i det hele menneske. Barnet eller den unge har værdi i sig selv, blot fordi det er et menneske - med kvalitet i egen ret. For KD foregår undervisning og uddannelse i en relationel sammenhæng med tid, nærvær, engagement og værdighed.

Skoler og uddannelsesinstitutioner er både lærings- og dannelsesrum og er krumtappen i vort demokratiske folkestyre. Det er grundlaget for fælles engagement og deltagelse, og det er her, vi tilegner os den grundlæggende forståelse af personlig frihed og forpligtende fællesskaber.

Alle mennesker er unikke og har forskellige talenter og potentialer, som skal støttes og udvikles. Det betyder, at vi skal have fokus på det enkelte menneske, men også at se det i samspil med andre og det omkringliggende, som det er en del af.

Åndsfrihed er et vigtigt ord i folkeskolens formålsparagraf. Når der er åndsfrihed — og i samfundet som sådan — så er der åbenhed og plads til, at forskellige holdninger kan formuleres og drøftes. Det er vigtigt at fastholde, at vi i vort samfund kan tænke, tro og tale frit.

I KD sætter vi trivsel, nysgerrighed og virkelyst i højsædet. Skolen og uddannelsesinstitutionerne skal være øvelsesrum, hvor fejl giver mulighed for læring og udvikling.

For KD er det afgørende, at vi har fokus på livsoplysning, - med Grundtvigs ord: "Folk, der lærer for at leve, har anderledes Hastværk end Folk, der lever for at lære". Hvis vi bevæger os med livets hastighed, så sikrer vi en undervisnings- og uddannelseskultur, der fremmer forundring, fordybelse og fornøjelse.

1. Dannelse og faglighed

KD ser grundskolerne som et bærende element i samfundet. Her møder elever hinanden på tværs af sociale og kulturelle baggrunde. De får mulighed for at uddanne sig og lære og de bliver nysgerrige på livet og fremtiden. Skole og uddannelse fylder en stor del af alle børn og unges opvækst og det er derfor vigtigt, at den er af højeste faglige kvalitet og med fokus på børn og unges trivsel og udvikling.

I en præstations- og evalueringskultur, hvor børn og unge hele tiden skal testet og vurderes, bliver mange stressede og frustrerede. Vi skal væk fra det ensidige fokus på karakterer og i stedet skabe skoler og uddannelser, hvor eleverne oplever fremgang og succeser, hvor de trives og udvikler sig som hele mennesker i samspil med hinanden. Det gøres ved at skabe en kultur, hvor eleverne får hjælp og støtte til det at nå deres mål både fagligt, personligt og socialt.

Skoler og uddannelsesinstitutioner har et vigtigt ansvar for at skabe gode liv for børn og unge, da børn og unge er forskellige og har forskellige behov. Derfor er det vigtigt at så meget indflydelse og frihed som muligt

ligger på den enkelte skole eller uddannelsesinstitution, så de er fleksible til at tilpasse sig børn, unge og forældres behov i et tæt samarbejde med hinanden.

Børn er forældrenes ansvar og ikke statens eller kommunernes ansvar. Hvis forældrene vurderer, at en tryk skolegang og opvækst, som burde styrke deres barns værdighed, anerkendelse og engagement ikke kan indfries af de offentlige uddannelses tilbud, skal det være forældrene frit at vælge andre uddannelses tilbud, som f.eks. privat-/friskoler eller hjemmeundervisning.

- 1.1 Det er vigtigt at børnene tilegner sig en generel og bred viden om livet i det danske samfund og forbereder sig til at stå på egne ben, når de bliver voksne. KD vil styrke Familiekundskab som fag. Faget skal indeholde basal viden om familieforme, børneopdragelse, sundhed, seksualundervisning, privatøkonomi og konflikthåndtering. Skolerne skal frit kunne lægge faget ind sammen med andre fag eller fusionere faget med eksisterende fag som fx. håndværk og design eller hjemkundskab.
- 1.2 Grundskolen og ungdomsuddannelser skal forpligtes på at fokusere på bæredygtighed, klima og miljø samt demokrati og medborgerskab ved at inddrage FN's Verdensmål¹ og styrke elevrådets indflydelse på den enkelte skoles udvikling i tillid til at alle bliver hørt. Selvtillid, selvværd og trivsel er forudsætningen for den gode skoleudvikling. I praksis kan dette gøres som særskilte fag eller som en naturlig del af den samlede skoledag. Det er vigtigt, at eleverne får en både teoretisk og praktisk forståelse af emnerne, så de er rustet til at tage ansvar og del i samfundet omkring dem.
- 1.3 Kristendomsundervisning skal give eleverne indblik i religion, tro og dens betydning både for mennesker personligt og for samfundet udvikling. Kristendommen har en særstilling i forhold til andre religioner jvf. Grundloven, hvilket skal afspejle sig i kristendomsundervisningen. Intet samfund er statisk, men samfundsudviklingen i Danmark er sket indenfor rammerne af vor kristne kulturarv. I udkolingen skal kristendomsundervisningen indgå i samspil med Historie- og Samfundsfagsundervisningen, idet religionsopfattelsen indvirker på samfundsudviklingen, der så former historien.
- 1.3.1 Fritagelse fra deltagelse i faget, kan kun finde sted efter bestemmelserne i Folkeskoleloven.²

¹ FN's verdensmål: 1. Afskaf fattigdom 2. Stop sult 3. Sundhed og trivsel 4. Kvalitetsuddannelse 5. Ligestilling mellem kønnene 6. Rent vand og sanitet 7. Bæredygtig energi 8. Anstændige jobs og økonomisk vækst 9. Industri, innovation og infrastruktur 10. Mindre ulighed 11. Bæredygtige byer og lokalsamfund 12. Ansvarligt forbrug og produktion 13. Klimaindsats 14. Livet i havet 15. Livet på land 16. Fred, retfærdighed og stærke institutioner 17. Partnerskaber for handling

² Fritagelsesmuligheden er beskrevet i folkeskolelovens §6 stk. 2: Stk. 2. Et barn skal efter anmodning fritages for at deltage i undervisningen i kristendomskundskab, når forældremyndighedens indehaver skriftligt over for skolens leder erklærer selv at ville sørge for barnets religionsundervisning. Fritagelse kan normalt kun ske fra begyndelsen af et skoleår. Er barnet fyldt 15 år, kan fritagelse kun ske med barnets samtykke. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilken procedure der skal følges ved fritagelse for kristendomskundskab.

1.4 De faglige mål fastsættes nationalt:³ De enkelte skoler skal være selvstyrende enheder, hvor skoleledelse, personale samt forældre- og elevråd udarbejder et fælles værdigrundlag, der tager udgangspunkt i skoledistriktets egenart. Der skal udvikles simple, sammenlignelige krav til elever i alle danske grundskoler og uddannelsesinstitutioner. Der skal væres fokus på både den faglige, fysiske, personlige og sociale udvikling hos eleverne. Det er derfor op til den enkelte skole, hvordan de vil dokumentere elevernes udvikling på de fire nævnte områder. Skolerne vælger selv om de vil have karakterer, om de vil have nationale test eller om de vil have læreplaner. Det vigtige er, at eleverne trives, modnes og lærer - ikke hvordan vi måler og evaluerer dem. Dannelse skal sidestilles med uddannelse.⁴

2. Folkeskolen

- 2.1 Folkeskolens formål og opgave skal med udgangspunkt i det kristne menneskesyn være at danne og udvikle eleverne til frie, selvstændige og ansvarsbevidste samfundsborgere. Folkeskolen deler dette ansvar med forældrene, men må arbejde i respekt for, at opdragelse primært er forældrenes opgave.
- 2.2 Den enkelte skole skal frihed til at tilrettelægge rammerne for undervisningen og skoledagen selv. Skolen samarbejder med forældrebestyrelsen og elevrådet om tilrettelæggelsen af antallet af timer, skoledagens længde, mængden af idræt, kreative fag, klassestørrelser (max. 24) og pauser. Skolen har frie rammer til at vælge den pædagogiske undervisningsmetode, som de finder bedst, så længe skolen holder sig indenfor formålsparagrafferne og læringsmålene for de enkelte fag.
- 2.3 Skoledagens længde og lærernes forberedelsestid skal aftales på den enkelte skole. Det er op til lærere, forældre, pædagoger og elever at sikre god undervisning, hvor elever så vel som personale trives og udvikler sig.
- 2.3.1 Familiekundskab er et vigtigt fag, der er med til at sætte fokus på værdien af et godt familieliv, og det skal være et selvstændigt fag i skemaet. Det skal indeholde emner som: familiens betydning, forskellige familieformer, budgetlægning, seksualundervisning, børneopdragelse, børnepsykologi og madkundskab med ernæringslære.

³ Formålet med ikke at have de nationale mål direkte i den enkelte skole - som man har i dag, er at skolerne skal have frihed til at dokumentere eleverne som de vil. Der er dog alligevel behov for en national standard, så eleverne kan skifte skole. Det kan fx se sådan ud: En elev på skole A får en middel evaluering. På skole A svarer det til 4 stjerner. Eleven flytter så til skole B. Her vurderer de ikke eleverne i stjerner men i farver. Elevens 4 stjerner konverteres til en national standard, hvor fire stjerner svarer til tallet 5. Tallet 5 svarer på skole B så til farven gul. Med sådan et system kan både skole A og skole B bevare sin egen måde at vurdere eleverne på. De nationale standarder gør, at man kan sammenligne to skoler, som bruger hver sin evalueringsmetode.

⁴ Dannelsen i folkeskolen i dag har svære kår. Folkeskolereformens snævre fokus på læringsmålsstyret undervisning går ud over dannelsen og elevernes personlige og sociale udvikling. Ikke alt kan måles og vejes. Forældre og skolen har et fælles ansvar for børnenes dannelse. Dannelse og uddannelse er to sider af samme sag. Kort sagt: Uddannelse handler om det du kan og dannelse, om hvem du er. Men den du er - er selvfølgelig også betinget af det du kan, og det du ved

2.3.2 Den nationalt dikterede heldagsskole skal afskaffes, da det ikke er påvist, at et øget antal timer, hver dag året rundt øger elevernes indlæring og fordi børnene skal have tid til fritidsaktiviteter og familien i hverdagen. De elever, der ikke er til fritidsaktiviteter eller kan være alene hjemme, tilbydes morgen- og eftermiddagspasning i SFO, hvor selvvalgte aktiviteter er en væsentlig del af tilbuddet.

2.3.3 Elever med særlige behov, herunder også de særligt begavede, tilbydes undervisning, der er tilpasset den enkeltes kognitive niveau. Hver kommune tilbyder undervisning på særlige afdelinger i forbindelse med en eksisterende hovedskole. Hver afdeling specialiserer sig i hver sin udfordring, som eleven må komme med. Hver afdeling skal have sin egen legeplads for dem, hvor socialt samvær er svært. Andre elever vil derimod kunne indgå socialt med hovedskolens elever i pauserne eller i særligt tilrettelagte forløb i normalklasserne. Hovedskolens faglokaler vil ligeledes kunne anvendes af de elever, der vil kunne drage nytte af dem. I klasser med udfordrede og udfordrende elever skal der ansættes tilstrækkeligt med støttepersoner til at sikre hvert enkelt barn og klassen som fællesskab de rammer, der beforder de gode læreprocesser.

Ikke alle kommuner har specialskoler med vidtgående specialpædagogiske tilbud for børn med generelle indlæringsvanskeligheder og varige funktionsnedsættelser. Derfor skal de pågældende kommuner forpligtes til at sende elever til eksterne tilbud, hvis man ikke selv har den nødvendige ekspertise eller de rette kompetencer. Det må økonomien aldrig afgøre.

2.4 Det skal være tilladt for elevforeninger af alle slags at samles på skolens grund. Det gælder både religiøse, politiske, sociale eller andre foreninger. Et rigt foreningsliv på skolen giver eleverne mange valgmuligheder og mulighed for at lære og udfordre deres værdier i samspil med hinanden. Det er sundt og godt at møde mennesker, som tænker, tror eller vælger anderledes end man selv gør. Skolen skal sikre, at foreningerne ikke bryder danske love, fx ved at opfordre til vold, diskrimination eller lignende.

2.5 KD vil arbejde for at mindske karakterers betydning og indføre nye optageformer. Indenfor de senere år har flere karakterer og en usund præstationskultur gjort vores unge syge. - Allerede i folkeskolen skal der dæmmes op for at undgå dette.

Uddannelsesparathedsvurderingen (8. kl.) er ét af elementerne, som kan give nogle af eleverne "et knæk" (selvværdsmæssigt), inden de overhovedet kommer i gang med en ungdomsuddannelse. - Bl.a. derfor skal praktiske/musiske fag fylde endnu mere i overbygningen i grundskolen, og eleverne skal vurderes langt bredere og langt bedre som de hele mennesker, de er, end det man har praksis for i dag.

2.6 10. klasse skal være med et alment fokus og ikke specielt tilrettelagt til en erhvervsuddannelse. Der kan være mange grunde til, at en elev vælger 10. klasse, fx. modenhed, sociale færdigheder eller faglige udfordringer. Derfor skal 10. klasse forblive en åben og almen uddannelse, som retter sig mod alle ungdomsuddannelser.

2.7.1 10. klasse skal kunne afsluttes med en 10. classes afgangsprøve.

3. Fri- og privatskoler.

- 3.1 Fri- og privatskoler er en helt naturlig del af et levende demokrati og nærfællesskab. Denne type skole giver alle børn og forældre mulighed for at vælge en skolegang, som netop passer til deres egne værdier og ønsker. Skolerne hviler på et forpligtende fællesskab og giver eleverne en øvebane ift. kunne udfylde deres rolle som medborgere i fremtiden. Skolernes idegrundlag må ikke anfægtes af Staten gennem særlige krav til vedtægter eller indflydelse på bestyrelsens sammensætning, så længe skolerne overholder dansk lov.
- 3.2 Fri- og privatskoler er en vigtig grundpille i demokratiet. Det er borgernes mulighed for at præge undervisning og dannelse netop i den værdibårne retning som de lever på og for. Fri- og privatskoler er et positivt tilvalg som forældre kan træffe som et aktivt valg for deres børn.
- 3.3 Fri- og privatskoler er ikke og må ikke blive et luksusgode for de rige. Derfor skal der være en stærk offentlige støtte med en koblingsprocent på 85%, som det tidligere har været, så det frie skolevalg bliver tilgængeligt for alle - uanset indkomst eller baggrund og dermed reelt set er et frit skolevalg.
- 3.4 Ved lukning af kommunale folkeskoler skal borgerne hurtigst muligt og senest 24 måneder før lukning oplyses om nedlukning og tilbydes at kunne overtage bygninger og areal for her at kunne etablere en fri- eller privatskole. Skolerne er en vigtig del af nærdemokratiet og udgør et kulturcenter, således er det vigtigt ved lukning af kommunale skoler at sikre muligheder for etablering af skoler, der udover skole tillige fungerer som kraftcenter for lokalsamfundet.
- 3.5 For at sikre driften og mulighedsbetingelserne for eksistensen af den fri- eller private skole skal kommunen, hvori skolen ligger samarbejde om den offentlige busdrift til friskolen, og tillige yde et tilskud til transporten til børnene.
- 3.5 Fri- og privatskoler skal fortsat fritages for grundskyld på lige fod med folkeskoler.
- 3.6 Lærere og personale på fri-, privat- og efterskoler skal have samme adgang til kommunens udbud af kurser og efteruddannelse som personale på kommunale skoler.
- 3.7 Ved indskrivning af børn til grundskolen skal kommunen informere om mulighederne for fri- og privatskoler på lige vilkår med offentlige skoler, så alle forældre får et reelt frit valg på oplyst grundlag.
- 3.8 Der skal føres regelmæssige og uvildige tilsyn med skolerne på lige fod med folkeskolen, så det sikres af landets love overholdes, og at skolerne lever op til bestemmelserne for undervisning, formål og læringsmål.

4. Familien og skolen

Forældrene er de vigtigste personer i barnets liv, og ansvaret for det enkelte barn er forældrenes.

Forskningen viser, at forældrenes interesse og støtte i hjemmet har den største betydning for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Gode vaner grundlægges i barndommen, og der foreligger omfattende viden om, hvad en sund start betyder for resten f.eks. at tilknytning til forældre og barnets første dage af livet er en grundlæggende for udvikling af kognitive, sociale og adfærdsmæssige kompetencer⁵.

- 4.1 Skole-hjem-samarbejdet er vigtigt og skal styrkes, så forældrene bliver en naturlig del af børnenes liv og hverdag også i skolen. Det er vigtigt at al samarbejde tager udgangspunkt i barnets tarv.

Det er således vigtigt, forældrene tager ansvar, hvor barnet i indgår i fællesskaber. Det forudsætter, at samarbejdet mellem forældre og fagprofessionelle (lærere/pædagoger m.fl.) er anerkendende. Forældrene skal tages alvorligt, og de professionelle skal rumme, at forældrene har forskellige forudsætninger.

- 4.2 Skolebestyrelsen skal i samarbejde med skolelederen, lærere, pædagoger, elever m.fl. afgøre, hvordan hverdagen på den enkelte skole skal se ud. Skolebestyrelsen skal have indflydelse på alle områder, der vedrører skolen virksomhed inden for rammerne af folkeskoleloven og kommunens styrelsesvedtægt. Skolebestyrelsen skal sætte retning for skolens virke, som fx skolens værdier, morgensang, elevernes trivsel, kvalitet i undervisningen osv.
- 4.3 Alle skoler skal have en politik for kriseramte børn i forhold til dødsfald, skilsmisse, mobning etc. Skolen og de sociale myndigheder skal tage ansvar for, at udsatte/sårbare børn får den hjælp og støtte, som de har brug for. - At der tidligt, tværfagligt og helhedsorienteret sættes ind i forhold til hele familien, da denne er omdrejningspunktet for det enkelte barn. Det kan fx dreje sig om misbrug i hjemmet eller forældre, som af forskellige årsager ikke har de forudsætninger, der skal til for at støtte eller drage omsorg for barnet.

5. Folkekirken og skolen

- 5.1 Folkekirken er en del af fundamentet for det danske samfund. Derfor skal den spille en naturlig rolle i skolerne. KD vil understøtte samarbejdet mellem folkekirke og folkeskole både lokalt og nationalt⁶ - særligt minikonfirmander og konfirmationsforberedelse.
- 5.2 Konfirmationsforberedelsen skemasættes i samarbejde mellem den enkelte skole og den præst der skal varetage undervisningen.

⁵ Eksemplet er et citat fra Sundhedsstyrelsen <https://www.sst.dk/da/Udgivelser/2019/Boern-og-unges-sundhed-og-trivsel>.

⁶ I Hedensted Kommune har provstiet f.eks. ansat en skolekontaktmedarbejder, som samarbejder med folkeskolen omkring "salmesangskoncerter", "idéer til kristendomsundervisningen", fælles skole/kirkekor osv.

- 5.3 Folkekirken skal have lov at informere om minikonfirmand og konfirmationsundervisning overfor elever og forældre.
- 5.4 Folkekirken skal have lov at informere om andre aktiviteter som fx julegudstjeneste og børnekor.

6. Efterskoler

Efterskoler er demokratiske dannelsesrum, der er en væsentlig og vigtig del af danske kultur og skoletradition. Netop efterskolen udgør en værdi ikke blot for den enkelte elev, for familien, skolen, men tillige for hele samfundet. Det gør den ved at vise medborgerskabstanken i praksis via det forpligtende fællesskab, hvor de unge gennem samvær, nærvær og demokratisk dialog øves i den åbne samtale og praktiske udmøntning af, at vi er et fællesskab for hinanden.

Nogle unge kan have oplevet nederlag på deres vej og på efterskolen får de en ny begyndelse og en ny mulighed. Det er for de fleste unges vedkommende første gang, de er på "egen hånd", og på efterskolen kan de gøre sig erfaringer i et trygt og afgrænset rum med modstand og medgang. De unge oplever, at de skal stå op for sig selv og formulere, hvad de vil og hvem de er. Det styrker deres modvindskompetence og skærper den demokratiske dannelse.

Efterskolen har netop med deres særlige skoleform mulighed for at indføre eleverne i et liv, der hviler på frihed, pligt og ret for alle uanset baggrund. Efterskolerne er medskabende, gennem deres frie lærings- og dannelsesproces, til at eleverne bliver borgere, der øves i at deltage i samfundets forskellige kulturelle fællesskaber her og nu og i deres fremtidige liv.

KD vil styrke og bevare den mangfoldighed af skoler, der findes i Danmark, så endnu flere unge får et ophold på en efterskole.

- 6.1 Tilskuddet til efterskoler skal være, så de fleste forældre i Danmark har råd til at sende deres børn på efterskole.
- 6.2 Samarbejdet mellem kommuner og efterskoler skal styrkes, således at unge udsatte får mulighed for at komme på efterskole. Kommunerne har lovmæssigt hjemmel til at betale for et efterskoleophold til en ung, der har udfordringer; denne mulighed ønsker og opfordrer vi til benyttelse af i størst muligt omfang.
- 6.3 Efterskolerne løfter en særlig opgave i forhold til integration. Derfor skal også unge uden dansk statsborgerskab kunne få et efterskoleophold betalt af kommunen, der hvor kommunen kan se, at det passer til den enkelte og vil styrke integrationen. For at få et helhedsorienteret billede af den unges situation skal de fagprofessionelle, der er rundt om den unge, tages med på råd - så som klasselærere, skoleleder, idrætsinstruktør, musiklærer eller andre, der optræder i den unges liv. Et efterskoleophold giver den unge en enestående mulighed for at få en indsigt i den danske kultur og mulighed for at lære det danske sprog. At få

unge med anden etnisk baggrund end dansk ud på efterskolerne giver også en øjenåbner for mange danske unge, som ser og lærer at unge er forskellige og kan have forskellige overbevisninger, kulturer og holdninger. Det styrker mangfoldigheden på skolerne, og indsigt i hinandens liv og færden.

- 6.4 Efterskoler skal - ligesom folkeskolen i stk. 2.2 - have frihed til at tilrettelægge skoledagen, som skolen selv vil.
- 6.5 Der skal ikke stilles krav til karakterer eller test på skolerne. Skolerne skal vurdere eleverne efter de nationale mål bestemt i stk. 1.4.
- 6.6 Efterskolerne er frie til selv at bestemme sit værdimæssige ståsted, så længe de overholder dansk lov. Der skal være regelmæssig offentligt tilsyn på skolerne.

7. Ungdomsuddannelser

- 7.1 Ungdomsuddannelserne skal lige som grundskolen have frihed til selv at tilrettelægge skoledagen ud fra formålsparagraffer og læringsmål. Det skal ske i et samarbejde mellem bestyrelsen, lærerne og eleverne.
- 7.2 Alle ungdomsuddannelser skal være alkohol- og stoffri.
- 7.3 Det skal være tilladt for elevforeninger af alle slags at samles på skolens grund. Det gælder både religiøse, politiske, sociale eller andre foreninger. Et rigt foreningsliv på skolen giver eleverne mange valgmuligheder og mulighed for at lære og udfordre deres værdier i samspil med hinanden. Det er sundt og godt at møde mennesker, som tænker, tror eller vælger anderledes end man selv gør. Skolen skal sikre, at foreningerne ikke bryder danske love, fx ved at opfordre til vold eller lignende.
- 7.4 Samarbejdet mellem ungdomsuddannelserne og det omkringliggende samfund skal styrkes. Det gælder både samarbejdet med erhvervslivet, civilsamfundet og det offentlige. Det skal sikre, at eleverne kommer ud med et praktisk kendskab til samfundet omkring dem.

8. Erhvervsuddannelser m.fl.

I KD anser vi det for positivt, at eleverne skal have bestået folkeskolens afgangsprøve for at komme i betragtning til erhvervsuddannelserne (EUD). Vi ser gerne, at disse uddannelser yderligere bliver styrket, både fagligt og praktisk i samarbejde med både offentlige og private virksomheder. - Desuden har det givet disse uddannelser et løft bl.a. til gavn for erhvervslivet, at de studerende nu kan kombinere dem med en gymnasial uddannelse (EUX). Dog er det vigtigt, at den fornødne tid er til rådighed, så der også bliver tid til den praktiske orienterede del af uddannelsen.

FGU (Forberedende grunduddannelse) har nu eksisteret siden august, 2019. KD mener, det er den rigtige vej at gå, når unge mennesker har brug for ekstra tid, støtte og guidning for at få sig en erhvervsfaglig

uddannelse. Årsagen hos den enkelte kan være af personlig, social eller faglig karakter. FGU består af forskellige uddannelsesspor, som kan tilpasses den unges behov og interesser, hvilket er vigtigt.

STU (særligt tilrettelagt uddannelse) er en ungdomsuddannelse for unge med funktionsnedsættelser og andre unge med særlige behov, som ikke kan gennemføre en anden ungdomsuddannelse. - KD anser det for meget vigtigt, at alle unge kan få mulighed for at få en uddannelse.

Derfor skal der også arbejdes på, at egnede uddannelses- og praktikpladser findes i tæt samarbejde med diverse arbejdsgivere. Virksomheder skal tage et medansvar for at uddanne unge mennesker. Desuden skal det være attraktivt for både små og store virksomheder at ansætte elever/lærlinge. Vilkår bør aftales ved treparts-forhandlinger med regering og arbejdsmarkedet parter. Det kan fx være i form af en bonus/belønning. Desuden er det vigtigt, at man lokalt samarbejder ungdomsuddannelser, erhvervsliv/virksomheder og kommune imellem om at få flere unge ud i praktiske og håndværksmæssige fag.

Elever med særlige behov skal også i ungdomsuddannelserne kunne tilbydes de rette vilkår samt den hjælp og støtte, som der er brug for. Færre unge med fysiske og psykiske handicap får i dag en uddannelse⁷. Ikke pga. handicapet, men fordi uddannelsessystemet ikke er fleksibelt nok til at rumme de unge. Det skal der ændres på.

Det er vigtigt, at både det offentlige og det private arbejdsmarked bliver endnu rummeligt end tilfældet i dag, så der kan blive plads til at ansætte mange flere unge - eventuelt med hjælp af mentorer.

9. Videregående uddannelser

- 9.1 Det er godt, at både fremdriftsreformen⁸ og uddannelsesloftet⁹ er blevet afskaffet igen. Begge reformer bidrager til at skabe unødigt stres og usikkerhed for unge under uddannelse. Det skal i stedet være muligt at uddanne sig i et naturligt tempo og med plads til, at livet ikke altid former sig efter en af regeringen fastlagt plan.
- 9.2 Videregående uddannelser skal have stor frihed til selv at sammensætte undervisningen og udbud af fag inden for den enkelte uddannelse.
- 9.3 Det igangværende initiativ om dimensionering skal forsætte, så vi ikke uddanner til arbejdsløshed.

⁷ Kun 40 procent af de 19-20-årige med et handicap er i uddannelse eller job. Kilde: Socialpolitisk Redegørelse fra Social- og Indenrigsministeriet - januar 2019.

⁸ Læs mere på ministeriets hjemmeside:

<https://ufm.dk/uddannelse/indsatsomrader/fremdriftsreformen>

⁹ Læs mere på ministeriets hjemmeside <https://ufm.dk/uddannelse/indsatsomrader/begransning-af-dobbeltuddannelse>.

- 9.4 Det skal være tilladt for studenterforeninger af alle slags at samles på uddannelsesinstitutionernes grund. Det gælder både religiøse, politiske, sociale eller andre foreninger. Et rigt foreningsliv på uddannelsesinstitutionerne giver de studerende mange valgmuligheder og mulighed for at lære og udfordre deres værdier i samspil med hinanden. Det er sundt og godt at møde mennesker, som tænker, tror eller vælger anderledes end man selv gør. Uddannelsesinstitutionerne skal sikre, at foreningerne ikke bryder danske love, fx ved at opfordre til vold eller lignende.
- 9.5 Det skal være muligt at studere på deltid, så man kan prioritere et arbejde, et frivilligt engagement eller sin familie ved siden af studierne.
- 9.6 Der skal være en personlig samtale med alle studerende ved optag på videregående uddannelser. Samtalen skal sikre, at den unge er parat til at komme ind på uddannelses både i forhold til faglige, personlige og sociale kompetencer. En samtale vil forhindre, at mange unge søger ind på en forkert uddannelse og må tage nederlaget i at droppe ud et halvt år senere.
- 9.7 Der skal på alle videregående uddannelser være tilbud om studievejledning og psykologhjælp. Dette vil forebygge at de studerende oplever unødvendig stres, angst eller problemer gennem deres uddannelsesforløb.
- 9.8 Retskravet på at tage en kandidatuddannelse, hvis man har en bachelorgrad, skal bevares. Dette skal også gælde selvom man tager en pause mellem bachelor og kandidat på op til 3 år.
- 9.9 Tidlig studiestart skal ikke belønnes via mulighed for at gange sit karaktergennemsnit.
- 9.10 Private institutioner skal kunne søge dansk akkreditering til videregående uddannelser.
- 9.10.1 Hvis en privat videregående uddannelse får akkreditering, skal de studerende kunne søge SU på lige vilkår med studerende på offentlige videregående uddannelser.
- 9.11 Der skal laves forsøg med video af forelæsninger. Optagelserne skal kun være tilgængelige for studerende, som følger den specifikke undervisning. Dette skal være med til at øge den enkelte studerendes faglige udbytte.

10. SU

- 10.1 SU skal kunne søges af alle studerende over 18 år samt af udeboende studerende under 18 år. De nuværende regler for indkomstreguleret SU skal bevares, men reglen om, at udeboende på ungdomsuddannelser under 20 år får SU på baggrund af sine forældres indkomst, skal afskaffes.

10.2 SU skal ikke omlægges til lån. At lave SU til et lån vil betyde, at studerende af fattige forældre vil komme ud af uddannelsen med en gæld. Det vil gøre det sværere at stifte familie, optage lån eller finde bolig. At gøre SU til lån vil øge uligheden i Danmark.

11. Højskoler

Højskoler er en dannessøjle i dansk kultur. Her møder den enkelte et stærkt fællesskab og sig selv som et forpligtende individ. Den enkelte gives her en mulighed for at fordybe sig, dyrke det helt smalle, brede sig ud over alle farver og kaste sig ud på dybt vand i en afgrænset periode, så man kan komme tilbage, og om ikke tørskoet, så i al fald på fast grund.

11.1 Netop den personlige udvikling og det enestående dannelsesrum, som højskolen udgør, er grunden til at KD støtter og ønsker at styrke højskolen. Højskolen er et sted, hvor man kan stå i det åbne og afprøve, øve og undres sammen og alene. Det er med til at skabe medborgere, der reflekterer over livet, sig selv og det fælles, alt sammen noget, der styrker og vedligeholder demokratiet.

Højskolen udmærker sig ved at være en skoleform, der ikke har pensum, ej heller obligatoriske fag eller afsluttende eksamen. De unge bliver ikke evalueret eller vurderet efter stratificerede måleenheder. Her kommer eleverne og oplever et fagligt, personligt og relationelt dannelses- og læringsrum

11.2 Højskolernes mangfoldighed skal bevares. Skolerne skal selv afgøres deres værdimæssige, pædagogiske og administrative grundlag.

11.3 Man skal kunne bruge SU-klip på at gå på højskole. Skolerne må gerne have egenbetaling ud over SU.

11.4 Højskolerne kan løfte et ansvar for både integration og socialt udsatte. Derfor skal et ophold på højskoler i højere grad bruges af kommunerne for at give unge og udsatte et godt fundament for at blive en del af samfundet, fællesskabet og arbejdsmarkedet og derigennem opleve succes og værd.

11.5 Unge på kontanthjælp skal kunne tage på højskole som en del af et uddannelsesforløb og som en del af en aktiveringsindsats for at forberede dem på aktiv deltagelse på arbejdsmarkedet.

11.6 Flygtninge med opholdstilladelse skal have adgang til højskolerne. I tilfælde af en særlig integrationsindsats skal kommunerne kunne give tilskud til flygtninges højskoleophold. Højskoler kan spille en enestående rolle i integration, idet man sammen med jævnaldrende døgnet rundt taler dansk og lever midt i og med den danske kultur, som man bliver en naturlig aktiv del af. Samtidig med at de øvrige elever oplever og møder et menneske fra en helt anden virkelighed, hvilket kan øge deres opmærksomhed på verdens mangfoldighed og menneskers vidt forskellige mulighedsbetingelser her i livet. Det er netop i mødet med "den anden", at vi møder os selv og kommer til at reflektere over, hvor vi kommer fra, hvad vi har med og hvor vi er på vej hen.

KD støtter højskolerne fordi de påtager sig et dannelsesansvar med udgangspunkt i medborgerskabstanken. For på højskolen kan mennesker udvide og udvikle deres forståelse af, hvad det vil sige at være et selvansvarligt tænkende og handlende menneske som en del af et praktiske lærings- og levedællesskab.

12. At få børn under uddannelse.

12.1 Der skal være dobbelt SU til studerende med børn.

12.2 Der skal laves en barsels/uddannelsesplan for alle elever/studerende, som får børn under uddannelse.

12.2.1 Der skal være tilbud om gratis efterskole eller højskole til gravide, som ønsker det i forbindelse med graviditeten. Det kan fx være kvinder, som bliver uplanlagt gravide, og som ikke ønsker at bære graviditeten i deres almindelige omgivelser.

12.3 Graviditetsrelateret fravær skal være lovligt fravær.

12.4 Alle børn har ret til sygedage. Derfor skal de 30 årlige sygedage, som forældre kan bruge også kunne bruges af studerende forældre.

13. Uddannelser i hele landet

Det kan betale sig at investere i uddannelse, og uanset hvem man er, hvor i livet man er, og hvor man bor i landet, skal man have mulighed for at tage en god uddannelse.

13.1 Derfor skal der også være uddannelsespladser udenfor de store byer fx med satellitter, hvor man kan uddanne sig lokalt.

13.2 Der skal være gode muligheder for åben uddannelse, således at man uden en stor brugerbetaling på deltidsbasis kan følge videregående uddannelsesforløb og gå til eksamen i udvalgte fag – fx under den såkaldte 'tompladsordning'. Så vidt muligt skal undervisningen tilbydes som fjernundervisning over nettet.

¹⁰ Åben uddannelse er en lang række tilbud om uddannelse til voksne, som ønsker at efter- og videreuddanne sig, og hvor man selv betaler for næsten alle tilbud under åben uddannelse. Læs mere på:
<https://www.ug.dk/uddannelser/artikleromuddannelser/omkurserogefteruddannelse/aaben-uddannelse>